

Sprawozdanie z IX międzynarodowej konferencji pt.: „Argumentacja, perswazja i manipulacja w tekstach i dyskursach medialnych” z cyklu „Kontrastywna lingwistyka mediów”, 14–16 września 2023, Wrocław

Author: Monika Horodecka, University of Wrocław, Pl. Nankiera 15b, 50-140 Wrocław, Poland, e-mail: monika.horodecka@uwr.edu.pl

Received: 13.11.2023

Accepted: 17.11.2023

W dniach 14–16 września 2023 roku, na Uniwersytecie Wrocławskim odbyła się konferencja pt. „Argumentacja, perswazja i manipulacja w tekstach i dyskursach medialnych” (Argumentation, Persuasion und Manipulation in Medientexten und -diskursen). Jest ona dziewiątą międzynarodową konferencją z cyklu Kontrastywna lingwistyka mediów. Tym razem miejscem konferencji był Instytut Filologii Germańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego, mieszczący się przy pl. Biskupa Nankiera 15 B we Wrocławiu. Warto nadmienić, że dotychczasowe konferencje z tego cyklu odbywały się w miastach takich jak: Helsinki (F) 2004, Landau (DE) 2007, Salzburg (A) 2010, Zürich (CH) 2012, Mannheim (DE) 2014, Rzeszów (PL) 2015, Helsinki (F) 2017 oraz Stockholm (SE) 2019. Konferencja we Wrocławiu odbyła się po dłuższej przerwie spowodowanej wybuchem pandemii. Wydarzenie zostało zorganizowane we współpracy Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Zachodniosaksońskiego w Zwickau oraz Uniwersytetu Helsińskiego. Głównymi organizatorami byli Roman Opiłowski (Uniwersytet Wrocławski), Hartmut Lenk (Universität Helsinki), Beata Mikołajczyk (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) oraz Nadine Rentel (Westfälische Hochschule Zwickau). Konferencja miała charakter stacjonarny i była prowadzona w języku niemieckim i polskim. Niektóre z wykładów plenarnych zostały przetłumaczone lub streszczone odpowiednio w jęz. polskim lub / i niemieckim. Organizacja i realizacja konferencji była częścią projektu międzynarodowego przyznanego przez Polsko-Niemiecką Fundację na rzecz Nauki (Frankfurt n. Odrą). Tematami ramowymi wystąpień było zjawisko argumentacji, perswazji i manipulacji z perspektywy międzykulturowej,

interlingwalnej, intermedialnej, interdyskursywnej, międzygatunkowej, międzyscylistycznej, synchronicznej i diachronicznej oraz interdyscyplinarnej.

Pierwszy dzień konferencji został otwarty przez dr hab. Annę Małgorzewicz, prof. UWr (prodziekan ds. jakości kształcenia i studiów niestacjonarnych) oraz prof. dr. hab. Tomasza Małyška (dyrektora Instytutu Filologii Germańskiej UWr). Po krótkim rozpoczęciu odbył się wykład otwierający konferencję pt. *Argumentation, Persuasion und Manipulation in Medientexten und -diskursen (Argumentacja, perswazja i manipulacja w tekstach i dyskursach medialnych)*, który został wygłoszony przez Hartmuta Lenka, Beatę Mikołajczyk, Nadine Rentel, a także Romana Opiłowskiego.

W kolejnej części zaplanowane zostały dwa wykłady plenarne, wygłoszone kolejno przez Martina Luginbühla, wykład pt. *Unterhaltung in der Kriegsberichterstattung? Aktuelle europäische Fernsehnachrichten im Vergleich (Rozrywka w reportażu wojennym? Porównanie aktualnych wiadomości telewizyjnych w Europie)*, Iwonę Loewe, wykład pt. *Kolor w dyskursie medialnym jako efekt rewolucji informacyjnej i jego udział w strategiach perswazyjnych telewizji*. Po wykładach plenarnych rozpoczęła się praca w sekcjach, podzielona na dwa obszary tematyczne. Pierwsza z nich, odbywająca się w języku niemieckim, poruszała *Kontrastywne aspekty reportażu prasowego*. Druga zaś *Środki i praktyki perswazyjne w tekście i dyskursie medialnym*. W obu sekcjach wystąpiło łącznie sześciu prelegentów. Byli to Hans Giessen (Kielce) oraz Martin Kaltenbacher (Salzburg) z referatem pt. *Zur Berichterstattung über Weißrussland aus Anlass der Europaspiele 2019 in deutschsprachigen und englischsprachigen Zeitungen unterschiedlicher Länder*, następnie Jolanta Józwiak (Bydgoszcz) i Katarzyna Kuligowska (Poznań) z referatem pt. *Intertekst jako środek realizacji strategii perswazyjnej w dyskursie medialnym*, Agnieszka Mac (Rzeszów), referat pt. *Argumentieren im multimodalen Text: Eine diskurslinguistische Analyse von Schlagwörtern und Schlagbildern auf den Titelseiten von Nachrichtenmagazinen zum Ukraine-Krieg – ein deutsch-polnischer Vergleich*. W sekcji wystąpili również Marta Wójcicka (Lublin) wygłaszając referat pt. *Między obrazem a słowem. Perswazja w plakatach społecznych*, następnie Paweł Bąk (Rzeszów), referat pt. *Intra- und interlinguales metaphorisches Framing im öffentlichen Raum. Auf der Suche nach den Grenzen der Angemessenheit von diskursiven Strategien*.

Dwie następne sekcje zatytułowane zostały jako *Dyskursywne strategie argumentacji i perswazji* oraz *Krytyczna analiza dyskursu i ramowanie medialne*. Również w tych sekcjach wystąpiło sześciu prelegentów – Martina Berrocal (Jena) z referatem *Das Framing der Energiewende in Polen – am Beispiel der Braunkohlemine Turów*, Judyta Pawliszko (Rzeszów), referat *Czy to już wojna? Krytyczna analiza dyskursu na przykładzie relacji o wydarzeniach z dnia 24.02.2022 w The New York Times i The Moscow Times*, Mariusz Jakosz (Katowice), referat *Diskursive Strategien der Manipulation und Emotionalisierung in der polnischen und deutschen Boulevardpresse*, Dagmara Mateja (Warszawa), referat *Kryzys klimatyczny na łamach „Gazety Wyborczej”, „Rzeczpospolitej” oraz „Gazety Polskiej Codziennie” w latach 2015–2022. Badanie korpusowe*

z perspektywy krytycznej analizy dyskursu, Attila Péteri (Budapest), referat *Die Rolle der Wissenschaft in der Argumentation und Persuasion in deutschen und ungarischen Mediendiskursen* oraz Kacper Krzeczewski (Łódź) z referatem *Perswazja i manipulacja w koncepcji framingu na przykładzie „Wiadomości” i „Faktów” – retoryczno-erystyczna analiza treści newsów*. Pierwszy dzień konferencyjny zakończono wspólną, uroczystą kolacją.

Drugi dzień konferencji, tj. 15.09. rozpoczął się trzema wykładami plenarnymi wygłoszonymi kolejno przez Evę Marthę Eckkrammer (Trier), pt. *Quo vadis kontrastive Medienlinguistik? Politische Kommunikation im Wandel (Dokąd zmierza kontrastywna lingwistyka mediów? Komunikacja polityczna w okresie transformacji)*. Następny wykład zatytułowany „Do Berlina” czy „na Berlin!”? *Praktyki argumentacyjne przy kodowaniu wizerunku Niemiec w przededniu wyborów parlamentarnych w Polsce* poprowadziła Jarochna Dąbrowska-Burkhardt (Zielona Góra). Philipp Dreesen (Winterthur) oraz Waldemar Czachur (Warszawa) wygłosili ostatni wykład plenarny o tytule *Vorstellung des network comparative discourse studies (Przedstawienie sieci współpracy i badań porównawczych nad dyskursem)*.

W drugiej części konferencji praca została podzielona na sekcje tematyczne. Pierwsza z nich dotyczyła *Kontrastywnych dyskursów o pandemii* a druga *Komunikacyjnych praktyk w komunikacji internetowej*. Sześciu prelegentów i prelegentek wygłosiło swoje referaty – Roberta Rada (Budapest) z referatem pt. *Ungarn und Österreich, zwei Nachbarländer in der medialen Berichterstattung über Corona*, następnie Paweł Rybszleger (Poznań), referat pt. *Wenn sie es sagen, muss es wahr sein. Prinzip der sozialen Bewährtheit in sozialen Medien. Analyse auf der Grundlage von sozialmedialen Einträgen ausgewählter PolitikerInnen aus Deutschland und Polen*, Georg Weidacher (Graz), referat pt. *Alte Normalität – neue Normalität. Die rhetorisch-argumentative Verwendung des Begriffs NORMALITÄT als Topos zum Zweck der Konfirmation, Persuasion und Manipulation während der Corona-Krise in Österreich*, Sylvia Jaki (Hildesheim) & Thomas Mandl (Hildesheim), referat pt. *Memes in toxischer Online-Kommunikation. Ein Vergleich von genderbasierter Diskriminierung auf Tumblr und reddit*, Michał Smułczyński (Wrocław), referat pt. *Multimodalität in der implizierten Unhöflichkeit am Beispiel ausgewählter Äußerungen von Bundestagsabgeordneten*.

Trzy kolejne sekcje skoncentrowane były na *Gatunkach tekstów w perspektywie kontrastywnej* a także *Komunikacyjnych praktykach w komunikacji internetowej*. Referaty wygłosili – Hartmut Lenk (Helsinki / Berlin), referat pt. *Argumentation im Fernsehnachrichten-Interview. Ein Vergleich der Interviews in den Nachrichten-Journalen von ORF, ARD und ZDF*, Marcelina Kałasznik (Wrocław) wraz z Karoliną Waliszewską (Poznań), referat pt. *Der Sprachakt (SICH) ENTSCULDIGEN und seine Funktion am Beispiel der Arzt-Patienten-Kommunikation auf deutschen und polnischen Arztbewertungsportalen*, następnie Anna Hanus (Rzeszów), referat pt. *Framing als Mittel persuasiver Kommunikation. Eine kontrastive deutsch-polnische Analyse der Textsorte Nachruf am Beispiel von Presstexten zum Tod von Krzysztof Penderecki*,

Anja Schwarzl (Salzburg), referat pt. *Cookie Banners: eine Illusion der Wahlfreiheit*, a także Mikaela Petkova-Kessanlis (Sofia), referat pt. *Persuasive Gestaltungstrategien in Überschriften meinungsbetonter Presstexte: Ein interkultureller Vergleich anhand von Kommentarüberschriften aus deutschen und bulgarischen Tageszeitungen*, oraz Dominique Dias (Paris), referat pt. *#bookstagram, #booktube, #booktok. Rhetorische Aspekte eines Textsortenwandels*.

Po krótkiej przerwie rozpoczęła się sekcja tematyczna dotycząca *Językowych i wizualnych strategii komunikacyjnych*. Pierwszą referentką z sekcji była Johanna Freudenberg (Darmstadt) z referatem pt. *„Insekten [...] sichern uns unsere Nahrung“ – Argumentation und Persuasion in Informations- und Ratgeberbroschüren des Biodiversitätsdiskurses*. Następnie wystąpiła Iwona Szwed (Rzeszów), wygłaszając referat pt. *Persuasives Potenzial der multimodalen Textprofilierung bei der Mitarbeiteranwerbung online*, Józef Jarosz (Wrocław) z referatem pt. *Wandel visueller Darstellungsformen in dänischen Sprichwörtersammlungen aus dem Zeitraum 1900–2023*. Poza pracą w sekcjach, podczas konferencji odbyło się również posiedzenie *network comparative discourse studies*, które prowadzili Philipp Dreesen (Winterthur) & Waldemar Czachur (Warszawa).

Ostatni, tj. trzeci dzień konferencji rozpoczął się pracą w sekcji tematycznej *Per-swazyjnych i manipulacyjnych użyć toposów i argumentów*, w której swoje referaty wygłosili – Camilla Badstübner-Kizik (Poznań), referat pt. *Zwischen Information und Manipulation? Wahlwerbung im öffentlichen Raum*, Federico Collaoni (Rom), referat pt. *Deutsch-italienische Beziehungen in ihrer journalistischen Versprachlichung. Rhetorische Sprachmuster im politischen Mediendiskurs am Beispiel des italienischen Regierungswechsels 2022*, a także Katarzyna Siewert-Kowalkowska (Bydgoszcz), referat pt. *Russische Desinformation in Deutschland – zu Manipulation durch Sprache am Beispiel des Telegram-Kanals und der Website „Neues aus Russland.“*

Po krótkiej przerwie kontynuowano pracę w sekcji, tym razem o obszarze tematycznym *Tekstów i dyskursów politycznych w kontraście*. W tejże sekcji referentami byli Torben Rath (Dresden), wygłaszając referat pt. *Zur Funktion des erfahrungsbasierten Argumentierens im Cannabis-Diskurs. Ein Vergleich von YouTube-Kommentaren zu deutschen und kanadischen Fernsehbeiträgen*, oraz Michał Juszkiewicz (Gdańsk) z referatem pt. *Die Strategien und Techniken der Selbstdarstellung von Politikern im Wahlkampf*. Równoległe, ostatniego dnia trwało spotkanie *network comparative discourse studies*. Po wygłoszonych referatach nastąpiło podsumowanie i zakończenie konferencji. Przedstawiono informacje o publikacji artykułów konferencyjnych, przyszłych konferencji i projektów. Kolejna konferencja z tego cyklu odbędzie się we wrześniu 2025 r. w Uniwersytecie Zachodniopomorskim w Zwickau.

W konferencji wzięło udział 42 prelegentek i prelegentów z 10 krajów takich jak Niemcy, Finlandia, Szwajcaria, Austria, Francja, Bułgaria, Węgry. Poza wykładami plenarnymi, dyskusje odbyły się w 12 obszarach tematycznych. Wygłoszone wykłady i referaty ukazały projekty i badania, które są bardzo aktualne i relewantne

w stosunku do otaczającej człowieka rzeczywistości. Temat ramowy przyciąga uwagę i budzi duże zainteresowanie o czym świadczy międzynarodowy charakter konferencji oraz liczba prelegentów. Kontrastywna lingwistyka mediów cieszy się również coraz większym zainteresowaniem wśród polskich mediolingwistów, co potwierdza ich udział i wysoki poziom wygłoszonych referatów plenarnych i sekcyjnych w języku polskim.

ZITIERNACHWEIS:

HORODECKA, Monika. „Sprawozdanie z IX międzynarodowej konferencji pt.: ‚Argumentacja, perswazja i manipulacja w tekstach i dyskursach medialnych‘ z cyklu ‚Kontrastywna lingwistyka mediów‘, 14–16 września 2023, Wrocław“, *Linguistische Treffen in Wrocław* 24, 2023 (II): 521–525. DOI: 10.23817/lingtreff.24-39.